

Кадр з фільму «**Мої нещасні коти**». Режисерка Ольга Артушевська, оператор Дмитро Шовгеля. 2022.

Кадр з фільму «**Тарас. Повернення**». Режисер Олександр Денисенко, оператор Олександр Кришталович. 2020.

фільми, повні чесного страху і невпевненості, проте разом із тим вони випромінювали ДУХ, який не зламати.

У світовій історії естетики значну частину займає естетика насильства і вбивства – від античних трагедій, гладіаторських боїв до сучасних горорів. Навпаки, як документ маємо документальний фільм «Мирні люди» Оксани Карпович. Він є яскравим прикладом КУЛЬТУРИ зображення війни: коли камера досконало компонує жахіття зруйнованого Сходу України і запис телефонних розмов, у яких російські військові хваляться і обговорюють з дружинами і матерями щойно скоєні злочини. Тут зображення і звуковий ряд сплітаються у сильну сув'язь протиставлення варварського слова й «ока» майстра. Й у всіх нас з'явилося бажання вбити ворога. Але в голові не змалюється те, як це має відбуватися. Це і є екзистенційна різниця між культурою зображення війни та «естетикою» вбивства.

P. S. В Європі доволі часто можна почути про «естетизацію» війни. Для всіх нас це формулювання звучить, щонайменше, дико. Тому маємо ще багато роботи, як донести до «сонної Європи» культуру зображення.

Київ–Париж

Медіум документування

У 2024 році IRCAV (Інститут досліджень кіно та аудіовізуальних мистецтв), директором якого я зараз є, ініціював прийняття Олександра Кришталовича в рамках програми PAUSE (Програма термінової підтримки вчених та митців у вигнанні) завдяки Колеж де Франс та Університету Сорбонна Нувель.

Кіно, як медіум творення та документування, робить вирішальний внесок у висвітлення та розуміння боротьби, страждань, надій та невизначеності українського народу та, зокрема, української молоді, перед лицем російської агресії.

Саме тому IRCAV із радістю надає свою підтримку проєкту Олександра Кришталовича, який має на меті зібрати фільми, створені українськими студентами-кінематографістами, що стосуються їхнього досвіду поточної війни.

Ми щиро бажаємо, щоб ці фільми могли бути побачені широкою публікою, особливо студентами кінофакультетів французьких університетів та шкіл, і щоб це сприяло започаткуванню діалогу між французькими та українськими студентами.

Еммануель Сьєті, директор IRCAV